

46.359

KÖNYVTÁRI

híradó

1961 április

K Ö N Y V T Á R I H I R A D Ó
A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR KÖZLÖNYE

Megjelenik havonta

IV. évfolyam 4.szám 1961. április

A távirat osztálya	Felvevőhivatal	Pénztári szám	Szám	Hó és nap	Óra, perc	Hivatalos megjegyzés
--------------------	----------------	---------------	------	-----------	-----------	----------------------

TÁVIRAT

Munkahelyszám: _____
Vezetékszáma: _____
Vette: _____

A SZOVJETUNIO
MAGYARORSZÁGI
NAGYKÖVETSEGENEK

B u d a p e s t .

Továbbította:

Hívójel	Hó és nap	Óra, perc
1961	IV. 12	11 ^h 5 [']

Munkahelyen	Hó és nap	Óra, perc

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár dolgozói örömmel és lelkesedéssel vették tudomásul a Szovjetunió-nak az úrkutatás terén elért legújabb eredményét: az 1961 április 12-én felbocsátott "VOSZTOK" űrhajó és utasának szerencsés földreérkezését.

Dolgozóink további sikereket kívánnak a világűr meghódításához!

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
dolgozó

x

A Bibliográfia és Propaganda Osztály a nagy esemény tisztelére a kerületi könyvtáraink részére ajánló-könyvjegyzéket készített. Ebben az űrhajózásról és a csillagászatról megjelent legfontosabb művekre hívja fel a figyelmet. Ugyanakkor a Központ épületében 13 tablón mutatja be a szovjet úrkutatás fejlődését.

1961. ÁPRILIS 12-ÉN

Mire lapunk megjelenik, alábbhagy az a láz, amit ma érzünk. Alábbhagy, de nem felejtődik el sohasem, hasonlóan a történelem nagy pillanataihoz. Ilyen lélegzetállító perceket élhettek át emberek, akik látták az első gőzgép elindulását, az első repülőgép elszakadását a földtől, hasonló emelkedettséggel szemlélhették a pestiek, akik látták, átélték 1848. március 15-ének eseményeit; az öröm ilyen megnyilvánulása lehetett mindazokban a frontokat járt szovjet emberekben, akik 1945. május 8-án látták lengeni a győzelem és a béke zászlaját a Reichstagon.

Milyen nagyszerű érzés is a közös öröm! Milyen jó tudni, hogy ezekben a percekben, amikor az első ember a világűr-utazása után földet ér, nemcsak itt, Budapesten, a Szabó Ervin Könyvtár munkatársainak közössége - az Igazgatóságon és az ebédlőteremben a rádió mellett - hanem emberek szerte a világon, velünk örülnek, olyan nagy közös örömmel, aminőt még nem élt át az emberiség, mióta világ a világ.

Hányszor kimondták már, hogy dicsőség a hősnek! Kimondták, de talán soha még ily egyetemes emberi örömmel, mint a szovjet tudomány ma még szinte felmérhetetlen nagy eredményének, Jurij Gagarin történelmi tettének perceiben: a béke, az emberi haladás hőseinek, a világűr első hajósának dicsőség; a barátoknak, a szovjet népnek dicsőség, mely ilyen fiakat nevel az egész emberiség örömére.

MÁJUS 1

1889 július 14-én, a Bastille lerombolásának 100. évfordulóján hozták meg határozatukat Párizsban a munkások legkülönbözőbb nemzetiségű küldöttei, mint a II. Internacionálé első kongresszusának résztvevői, május elsejéről.

Május 1 ünneppé nyilvánítását valamennyi ország munkásai örömmel fogadták. Így történt ez hazánkban is; egykorú híradások szerint városban és faluban már 1890 elején megkezdődött a készülődés az első május elseje megünneplésére.

A Népszava 1890 május 27-i számában egy névtelen cikkíró feltette a kérdést: mi a magyarázata annak, hogy a különböző országok munkássága egyforma lelkesedéssel vette alá magát a határozatnak?

"Bizonyára nem erőhatalommal lett ez kieszközölve, mint ezt a legostobább nyárspolgár is tudni fogja" - hangzott a válasz. "Az egyforma gazdasági létföltételek, az ezen gazdasági viszonyok között élő emberekben ugyanazon felfogást, ugyanazon világnézetet idéznek elő. A munkásoknak ezen szívből-lélekből jövő egyetértése az uralkodó osztályok előtt teljesen megfoghatatlan" - magyarázta a szerző, aki egyszerű szavakkal május 1 ünnepének legállandóbb, leginkább jellegzetes vonását ragadta meg: a nemzetközi munkásszolidaritás gondolatát, melynek materiális gyökerét az "egyforma gazdasági létföltételek"-ben, vagyis az osztályhelyzetben jelölte meg.

Most, a 72. május elsején is mindenekelőtt ez az eszme mozgatja meg a munkásság és a köré tömörült parasztság, értelmiség táborait az egyes országokon belül. A határokat nem ismerő, a különböző nyelvű, bőrszinű embercsoportokat összekötő, eggyé forrasztó eszme: harc mindenfajta osztály- és nemzeti elnyomás ellen, harc az emberiséget romlásba taszító háború ellen - ez a nemzetközi proletárszolidaritás eszméjének tartalma.

Hetvenkét esztendővel ezelőtt, s azután is még évtizedekig, úgy tűnt, hogy a háborúkat és elnyomást szülő magántulajdon-rendszer meggingathatatlan. Sokakkal elhittették ezt 1917 után is, pedig a Nagy Októberi Szocialista Forradalom gyógyithatatlan sebet ütött már a tőkésvilágon.

Azóta új országok sorában győzött a szocialista forradalom, köztük az emberiség egynegyedét magába foglaló Kinában, azóta világszerte létrejöttek a munkásság következetesen forradalmi pártjai, melyeket milliók követnek. Gyarmati népek százmilliói tépték szét az imperialista láncokat, s a szocializmus szülőhazája, a Szovjetunió, a technika és a tudomány terén is bebizonyította a nemrég évszázados előnnyel rendelkező tőkés világgal szembeni fölényét: elsőként küldött mesterséges bolygót, s most embert a világűrbe.

A hetvenkettedik május 1-ét a korábbiaknál kedvezőbb, sok más ország által irigyelt feltételek közt ünnepelhetjük. A végcél ma is az, mint 1890-ben volt, de az eszközök merőben mások. Amíg létre nem jött a szocialista rendszer, a szocializmus, kommunizmus csak eszmével hatott, ma viszont egyre erősödő létezésével: a szocialista építés tényeivel hat az emberiségre. Nekünk, magyar dolgozóknak napjaink nemzetközi méretekben folyó osztályharcában ebből adódó kötelességünk: nap mint nap fegyelmezett és rendszerű munka; kiállítás a szocialista építés mellett... S nem csupán önmagunkért: biztató várakozással tekintenek ránk a szocialista testvérországok népei, a tőkés világ dolgozói pedig tőlünk is várnak útmutatást, példánkból is merítenek bátorítást, erőt.

AZ ISMERETTERJESZTŐ IRODALOMRÓL

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár az elmúlt három-négy év alatt a könyvtári munka különböző területein jelentős eredményt ért el.

Az alábbiakban nem az eredményekről, hanem egy rendkívül fontos kérdéstről fejtem ki véleményemet, ahol az eredmények szintén említésre méltóak, de távolról sem felelnek meg a követelményeknek.

Arról van szó, hogy nem lehetünk elégedettek a kölcsönzött könyvek megosztásával. /Az összeforgalom 78 %-a szépirodalom, 22 %-a ismeretterjesztő irodalom./ Ezen az arányon feltétlenül változtatni kell, az ismeretterjesztő irodalom százalékának növelésével. Véleményem szerint átgondolt, tervszerű, az egész kollektívát megmozgató munkával ezt az arányt az év végére 75-25 százalékra lehet és kell is változtatni.

Miért tartom az előttünk álló legfontosabb feladatnak ezt a kérdést? A válasz egyszerű. A szocializmus építése elválaszthatatlanul összefügg a sokoldalúan képzett emberek tömegével. Öntudatos, világnézeti szilárd, tájékozott emberekre van szükségünk, akik a szépirodalmon túl otthonosan mozognak a politikai, természettudományos, művészeti és műszaki kérdések területén is. A könyvtáros nem lehet passzív szemlélője a társadalom fejlődésének, az új ember alakulásának, hanem a rendelkezésére álló sajátos eszközökkel befolyásolhatja, gyorsíthatja ezt a folyamatot. Irányíthatja, formálhatja az olvasók gondolatvilágát, rávezetheti őket a mult-jelen-jövő megértésére, mozgósíthatja őket a legszentebb emberi ideálok megvalósítására. Röviden: Pártunk művelődéspolitikai irányelveit csak úgy tudjuk a mi területünkön maradéktalanul megvalósítani, ha a szépirodalmi és ismeretterjesztő művek arányát központi kérdésként kezeljük.

Ha ezt a nagyjelentőségű feladatot jól akarjuk megoldani, akkor munkánkat minden területen lényegesen tovább kell fejlesztenünk.

Könyvtárosaink felkészültségével kezdem. Közismert, hogy munkatársaink túlnyomó többsége szépirodalmi érdeklődésű, csak ritkán olvas ismeretterjesztő műveket. Aki pedig az anyagot nem ismeri, az nem is ajánlhatja azt. Olyan, mint az a hadvezér, aki arról menydörög, hogy a hazáért adott esetben meg kell halni, de a valóságban ő maga még a csatater közelébe sem merészkedik. Ez a

nagyarányú tájékozatlanság munkánk egyik kerékkötője. El kell érniük a kerületi könyvtárvezetőknek, a központi könyvtár osztályvezetőinek, hogy munkatársaik rendszeresen olvassák az ismeretterjesztő műveket. Munkaértekezleteken, a szombati tanulónapokon napirendre kell tűzni az ilyen témájú könyvek megtárgyalását; törvényt kell emelni, hogy az ismeretterjesztő irodalommal foglalkozó bibliográfiákat alaposan, rendszeresen megbeszéljék; nagyobb hangsúlyt kell adni a könyvismertető összejöveteleken az ismeretterjesztő irodalomnak; a kölcsönzések előtt minden alkalommal a kollektívának fel kell készülnie az aznapi konkrét témák és művek ajánlására, stb. Olyan légkört kell teremteni könyvtárainkban, hogy minden kollégánk számára elengedhetetlen szellemi szükségletként jelentkezzen az ismeretterjesztő irodalom olvasása.

A másik alapvető követelmény: változtatni kell a könyvbeszerzés arányain is. A rendelkezésünkre álló összeget a legésszerűbben, alapvető feladataink megoldására kell fordítani. Ha több ismeretterjesztő könyvet akarunk kölcsönözni, akkor növelni kell a kurrens ismeretterjesztő anyag állományát is. Erre pedig a jelenlegi lehetőségeink között csak egy járható út van: a szépirodalmi művek beszerzési arányszámát kell csökkenteni! Nem feltétlenül szükséges, hogy minden, vagy majdnem minden magyar nyelven megjelent szépirodalmi művet megvásároljunk. Egyik-másik könyv beszerzési példányszámát is lehetne csökkenteni. Az így felszabadult összeget nemcsak az ismeretterjesztő irodalom arányának növelésére, hanem a jelentős szépirodalmi alkotások példányszámának emelésére is fordíthatnánk. Ezzel elérnénk azt is, hogy a kétesértékű "műveket" könyvtárainkból kiselejteznénk, megszabadulnánk azoktól a könyvektől is, amelyek születésük után nemsokkal holt anyaggá válnak. Erre a céltudatos munkára annál is inkább szükség van, mert 1962 végére el akarjuk érni, hogy könyvtárainkban csak kurrens könyvek lehessenek.

Olvasószolgálati, bibliográfiai, propaganda és módszertani munkánk homlokterébe az ismeretterjesztő művek ajánlását, feltárását, népszerűsítését kell állítani. Minden eszközt és módszert fel kell használnunk, hogy a magunk elé tűzött célt elérjük. / Ajánló bibliográfiák és ajánló albumok, olvasótervek, tematikus-és cikk katalógusok, plakátok, kiállítások, pályázatok, fejtörők, szakemberek és olvasók találkozója, technikai eszközök felhasználása/ A szabadpolcot is célkitűzésünk szolgálatába kell állítani. A tények cáfolhatatlanul bizonyítják, hogy az olvasók a szabadpolcra azokat a könyveket kölcsönzik, amelyeket mi oda elhelyezünk. A naponta nagy

gonddal összeállított szabadpolcos anyag feltétlenül rátereli az olvasók figyelmét az általunk elolvasásra javasolt könyvekre. Szívós, nevelő, felvilágosító munkával - egyéni beszélgetéseken keresztül - el kell érni, hogy az olvasók egy részének ellenállását az ismeretterjesztő irodalommal szemben legyőzzük.

Ez a kis írás csak vitaindító cikknek készült. Remélem, hogy könyvtárosaink élénken reagálnak majd a felvetett kérdésre. Tapasztalataikat, javaslataikat közli a "Könyvtári Híradó" - ban és ami mindennél fontosabb: megvalósítják mindennapi munkájukban.

Meg vagyok győződve arról is, hogy pártszervezetünk, Kiszisztánk, szakszervezeti bizottságunk, minden dolgozónk erőfeszítése meghozza a kívánt eredményt.

Révész Ferenc

• • •
•

FELHÍVJUK azoknak a könyvtárosoknak a figyelmét, akiknek érettségijük van, de semilyen könyvtárosi szakképesítéssel nem rendelkeznek, hogy ez év őszén ismét indítunk

középfokú könyvtárosképző tanfolyamot.

Ennek időtartama előreláthatólag 2 és fél, 3 év lesz. A tanfolyamot esti, illetőleg délelőtti tagozat formájában szervezzük, azaz az előadásokat és konferenciákat rendszeresen a könyvtári szolgálat szempontjából szabad délelőtti órákban tartanánk.

Kérjük az érdekelteket, hogy feltétlen jelentkezzenek még áprilisban a Kerületi Könyvtárak osztályán.

o o o
o-

"A MI KÖNYVEINK"-RÓL

Három hónapja került a kerületi könyvtárakba az első szállitmány címjegyzékünkből. Nagy várakozás előzte meg és sok munka, melyben a könyvtárosok széles köre vett részt. A hivatalos kritikák szerint jó munkát végeztünk, hasznos segítséget adtunk a könyvtárak állományfeltáró és olvasószolgálati tevékenységéhez. Az első negyedév tapasztalata alapján a könyvtárosok észrevételeit, javaslatait a következőkben foglalhatjuk össze:

A címjegyzék sok "elfekvő" könyvet segített mozgásba hozni. Néhány helyen ez olyan mechanikusan is érvényesült, hogy Aragon, Amado, Anand, Aj-Vu műveit feltűnően keresik, de ezen kívül is sok, eddig kevésbé forgalmazott könyvet kértek a címjegyzék alapján. Külön jelentős az ismeretterjesztő irodalom feltárása, melynek révén néhány könyvtáros jelzése szerint - forgalmuk megnövekedett.

Többen kiemelik, hogy megkönnyíti a könyvajánló munkát is, áttekintést nyernek állományuk nagy részéről és a kisebb könyvtárakban a desideráta katalógus bővítésére is alapot szolgáltat. Egy könyvtárban olvasóterv készítéséhez akarják felhasználni.

Különösen azoknak az olvasóknak hasznos, akik nem személyesen cserélnek, mert így biztosítható, hogy az állományban meglévő és kívánt művet kéri.

A cédulakatalógus igénybevételére serkent a nagyobb könyvtárakban, ahol a jegyzékben feltüntetett könyveken kívül más művek is vannak az állományban, de máshol is, hiszen a jegyzék, bár általában a könyvtárak anyagát tükrözi, egyetlen könyvtár teljes állományát sem adja vissza. Jónak tartják a könyvtárosok az erre buzdító előszót és útmutatót.

Problémaként vetik fel, hogy az ifjúsági irodalom szerepeltetése zavart okoz, mert ezek egyrészt csak a gyermekkönyvtárban található meg az olvasó. Véleményünk szerint e művek vagy olyan klasszikus értékek, amelyeket bármely, idősebb korban is szívesen olvasnak el, vagy a gyermekkönyvtárból éppen átkerülő 15-16 évesek olvasmányai, s ezért kihagyásuk súlyos hiba volna. Az ifjúsági művek külön felsorolása viszont nem indokolt, hiszen nem ez a címjegyzék jellege. A fiatalok számára ajánló bibliográfiával kell segítséget nyújtani.

Néhány könyvtáros az olvasó igényét tolmácsolva kifogásolja, hogy nem műfaj szerinti megoszlást alkalmaztunk a szépirodalmi művek felsorolásánál. A szigorú betűrendi elrendezést azért követtük, mert úgy véljük, ez inkább ad indítékot valamennyi műfaj olvasásához. A műfaj szerinti elrendezés egyes esetekben akadályozná a dráma, a novella, vagy a verseskötetek kölcsönzését. Külön a műfajok iránti érdeklődés fokozására egyéb katalógus, album, vagy bibliográfia összeállítása volna helyes.

Az összeállítás szempontjai egyes könyvtárosok és olvasók véleménye szerint nem egyértelműek. Kifogásolják, hogy a katalógus nem teljes. A jegyzék ajánló jellegét néhány valóban vitatható cím zavarja, pl. Schnitzler műve. Az az egész összeállításon nem változtat, lényegében a valóban ajánlandó könyveket soroljuk fel, s ehhez külön a válogatás szempontjainak felsorolását nem tartjuk indokoltnak.

A művek tartalmi ismertetését többen hiányolják. Sajnos, erre a későbbiek folyamán sem vállalkozhatunk, nemcsak a munkatöbblet, hanem a nagy nyomdaköltség és a papirprobléma miatt sem.

Az ismeretterjesztő irodalom csoportosításáról általában a Könyvtárosban megjelent kritikával értenek egyet, ennek nyomán a címszavak alapos átvizsgálása szükséges, és a szabványtól eltérő, tartalmi csoportosítást kell már a legközelebbi pótgjegyzékben megvalósítanunk.

Néhány szabadpolcos könyvtár vezetője jelzi, hogy az olvasók nem tartják a címjegyzéket fontos segédeszköznek, mert a polcra közvetlenül válogathatnak. Miután ezzel kapcsolatos véleményüket a könyvtárvezetők nem mindig írják meg, feltehető, hogy néhány könyvtárvezető egyetért ezzel a nézettel, vagy legalább is belenyugszik. Eppen ezért hívjuk fel a szabadpolcos könyvtárakban dolgozók figyelmét arra, hogy a könyvajánlási segédeszközöknek általában, így természetesen a címjegyzéknek is, fokozott jelentősége van a szabadpolcos rendszerű könyvtárakban, ahol a kölcsönző könyvtáros nem találkozhat minden olvasóval, s az állomány feltárása e közvetítő eszközökre is vár.

Többen kifogásolják a címjegyzék árát, s úgy vélik, többet adtak volna el, ha olcsóbb lenne. Minthogy az olvasók szociális helyzete között lényeges különbség nincs, ez a probléma inkább csak felületi. Ezt bizonyítja az eladott kötetek változó száma. Körülbelül 4.500 példányt adtak el, a legtöbbit a 10-es könyvtárban /426/, a legkevesebbet a 13-asban /14/. A kisebb könyvtárak közül kiemelkedő eredményt a 36-osban értek el, ahol március elejéig 225-en vásárolták meg a címjegyzéket. Ugy gondoljuk, fokozott agitációval az eladást meg lehetne gyorsítani, különösen néhány e tekintetben indokolatlanul elmaradt könyvtárban.

A 20.000 példány, amelynek majd egynegyede az első negyedév alatt elkelt, az 1963-ig beiratkozó új olvasók igényeit is figyelembe véve, elégnék és eladhatónak tekintendő. Akkorra pedig új, javított kiadást tervezünk.

Az 1959 június-1960 decemberi új szerzemények céduláinak válogatását megkezdtük, május végéig - amennyiben a technikai előkészítéshez segítséget kapunk - nyomdakész állapotba adhatjuk át a bibliográfiai osztálynak, s az év végére talán már a pótfüzettel együtt, reméljük, az eddiginél még inkább az olvasó és könyvtáros segítője lesz "A mi könyveink".

Dobos Piroska

ooo

AZ IGAZGATÓSÁGI TANÁCS március 30-i ülésén a Budapesti Pártbizottság részéről Baranyai Ferenc, a Fővárosi Tanács Népművelési Osztályáról Gerőfi Sándor és Kovács György, a SzOT Kulturális Osztályáról pedig Kiss Jenő volt jelen. Napirend előtt Révész Ferenc igazgató felolvasta a Budapesti Pártbizottság határozatát az üzemi-szakszervezeti könyvtárak munkájára vonatkozóan, majd legfontosabb teendőinkként jelölte meg az ismeretterjesztő- és szépirodalom helyes arányának kialakítását, a szerzeményezés javítását, a szabadpolcrendszer fejlesztését, a tanácsadó és baráti körök fejlesztésének támogatását, a selejtezés kérdését, könyvtárosok képzését, a gyermekkönyvtárosi munka fejlesztését, a nyilvántartás problémáját és az adminisztráció egyszerűsítését.

Ezt követően egyetlen napirendi pontként a Kerületi Könyvtárak Osztálya 1960. évi munkájának megvitatása szerepelt. Előadója Dobos Piroska volt. A vita során Birkácsiné, Tyroler, Tolnai, Mikó, Gerőbné, Svientek, Szőkéné, Királyné, Benéné, Kondorné, Egeresi és Becskiné szólahtak fel. A következő javaslatok, illetve határozatok születtek: a Kerületi Könyvtárak Osztálya végezzen össze-

hasonlító elemzést a könyvtárosok munkája között és kutassa, hol lehetne a tartalmi tevékenységen lendíteni. Foglalkozzék az osztály szerkezeti felépítésével. A szabadpolcos könyvtárak polcra tett anyagát állandóan ellenőrizni kell. Négy-öt tagú bizottság dolgozza ki az ismeretterjesztő irodalom terjesztésének konkrét módszerét, feladatait. Központi segítséggel oldjuk meg, milyen katalógus-fajta a legjobb a kerületi könyvtárakban. A selejtezés munkájának javítására szakreferenst állítsunk. Könyvtárosaink számára tegyük kötelezővé az ismeretterjesztő művek olvasását. A szakoktatást egészítsük ki könyvismertető szemináriumokkal. Dolgozóink nyelvtanulásának megkönnyítésére, a nyelvvizsgák tekintetében igyekezzünk a Minisztérium álláspontján változtatni. Ha lehetséges, reprezentatív statisztikákat készítsünk. A fővárosi Tanács segítségével valósítsuk meg a "regisztrátort", Rozsnyai és Csomor kollégáink találmányát. A továbbiakban határozat született, hogy a raktárkezelő nem kölcsönözhet. Nem szükséges, hogy valamennyi kerületi könyvtárban nyolc órás raktárkezelőt foglalkoztassunk. Amennyiben lehetséges, a négy órás nyitvatartási időt emelni, az adminisztrációs munkát csökkenteni kell /központi leltár, központi feldolgozás, perlés, selejtezés stb./.

Májusban Igazgatósági Tanácsülést tartunk erről a kérdésről.

A Tanácsülés során Kiss Jenő elvtárs bejelentette, hogy megalakult a budapesti szakszervezeti könyvtárak összefogásának szerve. Kovács György elvtárs pedig hangsúlyozta: a Szabó Ervin Könyvtár a reá háruló hivatást betölti. Munkánkat jobb belső elosztással kell megszervezni, ez döntő fordulatot eredményezhet.

A KÖRÁNYAI KULTURÁLIS NAPOK ESEMÉNYIBŐL

Szülői értekezlet a 12-es gyermekkönyvtárban

Kőbánya az immár hagyományossá vált kulturális napok megünneplésére készült. Könyvtárunk is hozzá akart járulni az ünnepi napok sikeréhez négy rendezvényével.

Első volt a gyermekkönyvtár rendezvénye, a március 21-én megtartott szülői értekezlet.

Kicsit szokatlan forma ez még a könyvtárak életében, de munkánk tartalmasabbá tételéhez, a gyerekek jobb megismeréséhez ez is hozzátartozik. Pedagógusokkal beszélgettünk, hogyan készítik elő az iskolákban a szülői értekezletet, és hasznosítottuk tanácsaikat. Sok szülőt személyesen hívtunk meg, ezenkívül nyomtatott meghívókat is küldtünk szét.

A gondos előkészítésnek meg volt az eredménye, szép számmal jelentek meg szülők.

Mikó Zoltán elvtárs tartott előadást a könyv szeretetéről, az olvasás fontosságáról, a gyermekkönyvtár munkájáról, s arról, milyen segítséget adhatunk a gyerekek iskolai és otthoni neveléséhez. A szülők érdeklődéssel hallgatták a gyakorlatból merített példákkal bőven fűszerezett, színes előadást.

Nem kellett kétszer kérni, a szülők szívesen hozzászóltak. Csertő Jánosné arról beszélt, milyen jó, hogy fia életkorának megfelelő könyveket kap a könyvtárban, mert előfordult, hogy "jószozsédok" Boccaccio Dekameronját adták a gyermek kezébe.

Csizmadia Jánosné arról beszélt, hogy fia sokat olvas, s ez elősegíti iskolai munkáját.

Dobrádiné felszólalásában kérte a szülőket, ne büntessék gyermekeiket az olvasás megvonásával.

A jelenlévő pedagógusok is hozzászóltak. Komlósi Andrásné, a Pataki téri iskola negyedik osztályának vezetője, aki egész osztályát beíratta a könyvtárba, elmondotta, hogy az olvasás milyen nagy hatással van a gyerekekre.

Ugy gondoljuk, a szülők és a mi számunkra is hasznos volt ez a találkozó. Megbarátkoztunk és a jövőben jobban tudunk majd együtt dolgozni a gyerekek javára.

Bóta Gyuláné

oooooooo

A KÖBÁNYAI KULTURÁLIS NAPOK keretében március 23-án író-olvasó találkozó volt könyvtárunkban, ahol Molnár Géza számolt be életéről, írói terveiről.

Az olvasók érdeklődéssel hallgatták, s többek között megkérdezték, munkásszármazású létére miért foglalkozik inkább értelmiségi problémákkal. /Hullámverés, Márta/

Felvetődött az a kérdés is, miért írnak pongyola stílusban az írók, vagy miért jelennek meg ismeretlen költők gyenge verskötetei, olyan költőké, akik azután visszahullanak az ismeretlenségbe.

X

A MÁSÍK ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓT Révész Tibor író, könyvtárunk olvasója tartotta. Révész elvtárs nagyon érdekesen számolt be írói munkájáról és felolvasott új műveiből.

A hallgatóság körében olyan hangulat alakult ki, hogy egyesek saját élményeikből mondtak el néhány íróval kapcsolatos érdekességet.

X

KÖNYVTÁROS-OLVASÓ TALÁLKOZÓ. A Kerületi Tanács Népművelési Osztálya vezetőjének, és a Kerületi Könyvtárak Osztálya munkatársainak jelenlétében találkoztak a kőbányai könyvtár dolgozói olvasóikkal. Mikó Zoltán megnyitója után Csernák Béláné könyvtárvezető beszélt a könyvtár feladatairól, munkájáról. Számadatokkal és példákkal világitotta meg Kőbánya felszabadulás előtti mostoha kulturális ellátottságát, vázolta az azóta elért hatalmas fejlődést, a még többet ígérő lehetőségeket és terveket. Az idén szabadpolc-rendszerüvé átalakuló és külön gyermekrészleggel bővülő könyvtár előtt álló perspektivákról szólva, hangsúlyozta az ezzel kapcsolatos jelentős előrelépést.

A tájékoztatót élénk vita követte.

A 12-es könyvtár dolgozói

KERÜLETI KÖNYVTÁROSAINK IRJÁK...

Néhány szó az "IFI PULT" tapasztalatairól

Mindenekelőtt szeretném leszögezni, hogy tapasztalataim nem túl régiek. Múlt év decemberében kerültem a 9-es könyvtár "ifi pultjához". Az eddigiek azt bizonyítják - miután könyvtárunk egész nap nyitvatartó -, hogy ez a tevékenység két könyvtáros munkaidejének jelentős részét lefoglalja. De megéri! Ezt szeretném néhány statisztikai adattal igazolni.

A könyvtár külön statisztikát vezet az ifi pultnál kölcsönző fiatalokról. 1960 január hónapban a fiatalok pulthoz 1469 olvasó 4376 kötetet kölcsönzött. Ebből 1180 kötet volt ismeretterjesztő, vagyis 26.5 %, 4.5 % ideológia, 4.5 % természettudományi és 3.4 % műszaki könyv. A szépirodalomból csak a szovjet irodalmat emeltem ki: 4.8 %.

Nagyon érdekes képet kapunk, ha ezeket az adatokat a felnőtt részleghez hasonlítjuk. /Itt a statisztikánál az ifi pultnál kölcsönzött könyveket mindenhol kivontam./ 1960 januárjában 3042 olvasó 15.683 kötetet kölcsönzött ki. Ebből 3037 kötet volt ismeretterjesztő, 18.9 %, ideológia 3.5 %, természettudományi 3.6 % és műszaki 0.9 %. Szovjet szépirodalom az összes kikölcsönzött köteteknek 2.6 %-át tette ki. Persze, ha csak az utóbbi számokat nézzük, torz képet kapnánk a fiók munkájáról, hiszen a könyvtár eredményeibe a fiatalok pulthoz is beletartozik.

Véleményem szerint az ifi pultnál nagyon lényeges az, hogy a fiatalok megszokják a könyvtárost és a könyvtáros is szinte személy szerint ismeri már az olvasókat. A 15-16 éves kamaszok nagyon zárkóztak, de ha azt látják, hogy a könyvtáros minden problémájukat komolyan veszi, lelkiismeretesen foglalkozik velük, ők lesznek a leg-hálásabb, legszorgalmasabb olvasók.

Minden könyvtáros tudja, hogy sokszor jön olyan olvasó, aki "valami jót" kér. Általában ő náluk veszt el a könyvtáros leghamarabb a türelmét, hiszen az olvasó maga sem tudja, mit szeretne olvasni, honnan tudná a szegény könyvtáros! Nos, a fiataloknál pontosan ezzel a réteggel - amelyiknek még nincs kialakult érdeklődési köre, nincs kialakult ízlése - kell a legtürelmesebben, leghatékonyabban foglalkozni!

Vigyázni kell, hogy mindig a koruknak megfelelő könyvet adjuk nekik! Hiába kísérelteztünk a legszebb klasszikus regényekkel is, ha koruknak, érdeklődésüknek még csak a könyvebb, kalandos, vagy történelmi regény felel meg. Sokszor azonban pontosan fordított a helyzet. Nagyon sok fiatal keres olyan könyvet, amit még nem adhatunk a kezükbe, pl. Travven, Zola műveit. Letagadni, hogy a könyv bent van, nem célravezető, viszont nyíltan megmondani, hogy a könyv még nem nekik való, ez is elég kényes dolog. Mégis ez a helyesebb. Érti az olvasó, hogy a könyvtáros őszinte hozzá.

Nagy problémánk, hogy a diákok kötelező olvasmányát időben biztosítsuk. Könyvtárunkba nagyon sok középiskolás jár. A kötelező olvasmányokat részükre csak úgy tudjuk biztosítani, ha abban az időben, amikor egy bizonyos anyagrészhez érnek az iskolában, az ehhez szükséges kötelező olvasmányokat és tanulmányokat csak számukra kölcsönözzük.

A József Attila olvasó mozgalomban résztvevő fiatalokat is minden lehető eszközzel igyekszünk segíteni. Külön polcon vannak a kirakatban a mozgalom könyvei. Jelöljük azoknak a fiataloknak a tasakját, akik a mozgalomban részt vesznek. Többen közülük /akik olvasó-terv szerint olvasnak/ megkérnek arra, hogy egy-egy bizonyos könyvet tegyünk el számukra. Ha a könyv nem előjegyzett, igyekszünk a kérsésnek eleget tenni. Előfordul, hogy egy fiatal többször keres egy bizonyos könyvet és az soha nincs benn. Nagyon örül, ha félretesszük számára.

A könyvtárosnak nagy segítség a fiatalok megismeréséhez a személyi lapok vezetése. Nincs mód arra, hogy minden fiatalról vezessük, de bizonyos rétegekről okvetlenül vezetni kell. Pl. az ipari tanulókról és az ifjúmunkásokról. Velük kell a legalaposabban foglalkozni. A középiskolásokat és a főiskolásokat az iskola is irányítja az olvasásban. Az ifjúmunkások irodalmi kalauzolása viszont ránk vár.

Befejezésül, hogy mennyire érdemes a fiatalokkal külön foglalkozni, ezt az 1961 januári statisztikai adatokkal szeretném bizonyítani. 1961 januárjában az ifi pultnál 1658 olvasó 4886 kötetet kölcsönzött. Ebből 1532 kötet, vagyis 31.3 % volt ismeretterjesztő. A szak szerinti megoszlás: 7.5 % ideológia, 5.5 % természettudományi, 2.8 % műszaki, szovjet irodalom 4.9 % volt.

Ugy érzem, ezek a számok beszédesen tükrözik munkánkat.

Reisler Ilona
9-es könyvtár

X X X

Az óbudai könyvtár barátainak találkozója

Utoljára két évvel ezelőtt ültünk össze baráti beszélgetésre könyvtárunk munkáját segíteni kész olvasóinkkal. Azóta a könyvtár barátainak tevékenysége még inkább áttevődött a Hazafias Népfront III. kerületi Bizottsága Irodalombarátok Körének munkaterületére. Így tehát a könyvtárbarát és az irodalombarát fogalma az évek folyamán - nagyon helyesen - eggyé vált. Ebből adódóan azonban mindinkább szükségesnek mutatkozott a Kör és a könyvtár rendezvényeinek, szervezési teendőinek összehangolása az évi munkatervben. Ezen túlmenően időszerűvé vált, hogy újabb aktívakat vonjunk be a könyvtár barátai közé. Ezek a szempontok vezették munkatársainkat, amikor ismét beszélgetésre hívták meg részben az Irodalombarátok Körének tagjait, részben a fiatalabb korosztályú olvasók közül a könyvtár aktívait.

A közel nyolcvan meghívott közül csak tizenheten ülték körül a tavaszi virágokkal díszített asztalt. Becski Andorné, a könyvtár vezetője üdvözölte a megjelenteket és beszámolt a könyvtár 1960. évi munkájáról és a további tervekről.

Az Irodalombarátok Körének tagjai helyesléssel fogadták a programok folyamatos összehangolását, azt a célt, hogy egymás munkáját segítsék és kiegészítsék. Felmerült a kérdés, vajon a Kör irodalmi rendezvényeinek, írói ankétjainak milyen hatása van a megfelelő könyvek - pl. verseskötetek - könyvtári forgalmára? Érdekelte őket a legkeresettebb magyar írók neve is, amire a könyvtárosok azonnal válaszoltak. Bár a pedagógusok aktív könyvtári segítségét sokirányú elfoglaltságuk akadályozza, a fiatalokat mégis minden könyvvel, kutatási problémával, bizalommal küldik a könyvtárba. Dócs Piroška-javasolta olvasói klubokkal kapcsolatban megjegyezték, hogy amennyiben ilyen alakul, helyes lenne a fiatalok foglalkozását a felnőttekétől elválasztani, a különböző érdeklődési kör, az eltérő módszerek miatt. A legfiatalabb résztvevő, egy 17 éves gimnazista javasolta, hogy az egyes középiskolák kulturális munkáit, önképzőkörvezetőit tapasztalateserére kellene összehívni, s ezáltal a könyvtár iskolai propagálása, a József Attila olvasómozgalmak szervezése nem szigetelődne el egymástól.

A különböző olvasórétegek szervezésével kapcsolatban a munkások, értelmiségiek, fiatalok mellett fontosnak tartották a háztartásbeliekkel való foglalkozást is. Helyeselték a nyugdíjasok számára tervbe vett aktuális po-

litikai eseményekkel foglalkozó beszélgetéseket, és azt a javaslatot, hogy a külföldön járt olvasók diafilmvetítéssel élenkitett élménybeszámolót tartsanak.

Dobos Piroska felvetette: a 40 éves fennállásra a könyvtár történetéről tanulmányt kellene összeállítani. Az irodalombarátok, pedagógusok, s természetesen a könyvtárosok ennek érdekében egy munkaközösség tervén gondolkozzanak. Felmerült a könyvtár helyiségének mindig visszatérő problémája is. Egyhangúan megállapították, hogy a sokirányú tömegszervezési tevékenységhez ma már szűknek és barátságtalannak bizonyul a könyvtár főtéri otthona.

A 8-as könyvtárnak a többi kerületi, szakszervezeti könyvtárral, kulturotthonnal és a tömegszervezetekkel való együttműködéséről téves nézetek is felvetődtek. A könyvtárnak több olyan feladatot tulajdonítottak /pl. az üzemi könyvtárak teljes módszertani irányítása/, ami nem a könyvtár hatáskörébe tartozik.

Több kedves, szívből jövő megnyilatkozás hangzott el az est folyamán. A túlnyomórészt idős vendégek szívesen emlékeztek vissza az első könyvvel kapcsolatos elmé-nyeikre.

Ez a seregszemle, ha összetételében és létszámában nem is volt maradéktalanul kedvező, közelebb hozott az olvasók igényeihez, tapasztalatokat adott és megszabta a további feladatok irányát.

Horváthné, Varsányi Livia
8-as könyvtár

X
X X

Első-negyedévi tudósítás a 36-osból

A fennállásának 10. évébe lépő 36-os könyvtárban biztatóan kezdődött a jubiláris esztendő. Januárban 10.372, februárban 9.292, márciusban pedig 10.550 kötetet kölcsönözünk. /Ezek a forgalmi adatok a könyvtár megnyitása óta a legmagasabb havi teljesítmény-számok ebben az időszakban./

Március végéig összesen 1.894 olvasót irtunk be, az 1960-as évvégi 2.155-ös létszám 88 százalékát. Az év eleje óta 255 címjegyzéket adtunk el.

De tekintsünk túl a számokon!

A könyvtár-ügy iránti érdeklődés fokozódását mutatja, hogy a Kerületi Pártbizottság január 26-án, majd a XVII. kerületi Tanács Végrehajtóbizottsága február 10-én külön napirendi pontként részletesen megtárgyalta a kerület könyvtárügyi helyzetét, beleértve a szakszervezeti és az iskolai hálózatot is. Mindkét tanácskozáson több fontos, további munkánkat meghatározó döntés született.

Az előbbi értekezleten Tyroler Gyula helyettes intézetvezető, az utóbbin Mikó Zoltán helyettes osztályvezető képviselte Központunkat és kapcsolódott be a vitába. A tanácsülésen résztvett Gerőfi Sándor, a Fővárosi Tanács népművelési osztályának könyvtárügyi előadója.

Február 16-án a rákoskereszturi Kossuth Termelőszövetkezet évi zárszámadó közgyűlésén került sor a termelőszövetkezet központjába kihelyezett sajátkezelésű könyvállomásunk ünnepélyes átadására. Kutruicz Gabriella gimnaziumi tanuló szavalata után Timár Máté író szólalt fel. Békési paraszt-sorsának, majd íróvá-válásának élményeit odaadó figyelemmel hallgatták a jelenlévők. Végül Vári Mártonné, a kerület országgyűlési képviselője megköszönte a könyvtár dolgozóinak a könyvállomás létesítését. Timár Máté és a könyvtárosok ezután Libor Béla szövetkezeti elnök invitálására még sokáig együtt maradtak és elbeszélgettek a termelőszövetkezet vezetőivel, tagságával. Azóta hetenkint egyszer két órán át kölcsönzünk immár harmadik sajátkezelésű könyvállomásunkon, amelynek 193 kötetes alapanyagát különös gonddal válogattuk össze.

Hosszas előkészítés után február 24-én alakult meg a könyvtár legaktívabb olvasóiból szervezett társadalmi tanács, a Kerületi Könyvbarátok Köre. Az alakuló megbeszélésen 70 érdeklődő előtt Tóth László könyvtárvezető ismertette a könyvbarátok ezévi munkatervét, amelyen klubdelutánok, író-olvasó találkozók, irodalmi vonatkozású helyi és vidéki kirándulások, közös színház- és mozi-látogatások, pályázat és furfangos-vetélkedés szerepelnek. A programhoz kilencen szóltak hozzá, köztük Mikó Zoltán, mint a könyvtár instruktora. A Kör ügyeinek intézésére hattagú vezetőséget választottak.

A negyedév végéig még háromszor gyűltek össze a könyvbarátok: március 3-án Fekete Imréné könyvtáros mutatta be nekik irodalmi folyóiratainkat, 17-én Tóth László könyvtárvezető vázolta Thomas Mann életművét, 24-én pedig Huszár Károly, a Földművelésügyi Mi-

Minisztérium gyümölcsstermesztési osztályának főelőadója és Izsák Károly, a Földművelésügyi Minisztérium zöltségstermesztési osztályának csoportvezetője tartott ankétot a mezőgazdasági szakirodalom legfontosabb műveiről, a ke-
rület termelési sajátosságainak megfelelően. Az első klub-
délutánon huszonnegyen, a másodikon ötvenketten, a Haza-
fias Népfronttal közösen rendezett harmadikon kilencven-
ketten vettek részt. Az agráregyetemre készülő idén érettt-
ségizők dr. Juhász Lajos gimnáziumi igazgató vezetésével
jöttek el, és többen közülük konkrét kérdésekkel fordul-
tak az előadóknak.

Egyébként a Könyvbarátok Körének áprilisi
programján a könyvtár belső megtekintésével egybekötött
előadás, Szabó Lőrinc-matiné, májusi programján meg a rá-
kosmenti népességyűjtésről szóló beszámoló és "A szép
könyvek dícsérete" című bibliofil-vallomás számíthatnak
érdeklődésre.

Az általános iskolásoknak kéthetenként dia-
film-vetítéssel kedveskedünk /legutóbb "táblás ház" tap-
solta végig a római olimpiai játékokról készített riport-
filmet/.

Efféleképp "startoltunk" 1961-ben: így dol-
goztunk, ilyenek voltak lehetőségeink...

/t-ó/

X
X X

Eszmecsere a pályaválasztásról

Március 14-én délután a rákosszentmihályi Szabó
Ervin könyvtárban üde fiatal leányok népes csoportja foglal-
ta el az olvasóterem ülőhelyeit.

Az általános iskola nyolcadik osztályát ebben a
tanévben végző lányolvasók jöttek el, hogy a könyvtáros irá-
nyításával pályaválasztási kérdésekről, valamint más, őket
érdeklő témáról elbeszélgessenek. Ennek során kiderült, hogy
a megjelentek több mint 30 százaléka gimnáziumba, 35 száza-
léka különböző technikumokban kíván tovább tanulni, a többi-
ek ipari tanulók lesznek, de akadtak olyanok is, akik nehe-
zen tudtak választani az életpályák közül.

A megbeszélés során pályaválasztással kapcsolatos könyveket ajánlottunk. Többek között Zoltán: Mesterségek dicsőrete, Teknős: Mi lesz a pajtás, Permjak: Nem nehéz a választás című műveket.

Ezt követően Krizan: Illik, nem illik című könyve alapján élénk beszélgetés és vita alakult ki a jómodor és illemtudás szabályairól, a társasági érintkezés formáiról.

Különösen a tánc-tanfolyamon való viselkedés formái keltettek nagy érdeklődést. Minden résztvevő felszabadultan, teljesen őszintén mondta el véleményét a vitatott témákról.

A könyvtáros észrevétlen irányítása megszabta a kifejezési formák mértékét és az egy-egy témáról való beszélgetés időtartamát.

Végül a megjelentek nevében Nemesi Marika és Lakcsik Vikki kérték, hogy hasonló vita-délután máskor is rendezzünk. Frank Erika és Gál Ilonka pedig azt javasolták, hogy a legközelebbi összejöveteleinkre az általános iskola nyolcadik osztályát végző fiú olvasókat is hívjuk meg. Megjegyezték, hogy véleményük szerint a fiúk kevésbé jártasak ebben a "tárgykörben".

Kurunczy Lajosné
32-es könyvtár

X.X.X.X.X.X.X

AZ "SZKP A SZÉPIRODALOMBAN" BIBLIOGRÁFIA KÉSZÍTÉSÉNEK JELENLEGI ÁLLÁSA. A bibliográfia szerkesztői köszönik sok-sok kollegájuk, szerzőtársaik megértését és elvtársi segítségét, mellyel az anyag feldolgozásában segítségükre siettek. A vállalt munka jórészét már teljesítették munkatársaink, s a szerkesztési munkálatok így megindulhattak. Ahhoz azonban, hogy munkánkat tető alá tudjuk hozni, szükség van az egész termés "betakarítására", ezért kérjük, hogy legkésőbb április 20-ra juttassa el hozzánk mindenki az annotációkat és utaló annotációkat, a hozzájuk tartozó mutatókkal együtt, mert további késlekedés esetén nem tudjuk időben nyomdába adni a kéziratot /átfutási idő legjobb esetben is 3-4 hónap/, s így a bibliográfia nem lesz kész a kongresszusra. Pedig kár lenne egy ilyen kiadványért, melynek elkészítésén olyan sokan fáradoztunk. Tisztában vagyunk vele, hogy senki nem időmilliomos, ennek ellenére kerjük munkatársainkat, juttassák el hozzánk a jelzett időre az annotációikat.

Ecsedyné - Gáliczky Eva

o.o.o.o.o

A TERMELÉSI ÉRTEKEZLETRŐL

Március 15-én délelőtt tartotta a Könyvtár kollektívája soronkövetkező termelési értekezletét a Kossuth Klubban.

Révész Ferenc igazgatónk, az értekezlet előadója mindenképp előtt hangsúlyozta: "nem ér ugyan bókánkig az óceán", vagyis elbizakodottságra semmi okunk, mégis számtalan ténynek örülhetünk. A beszámoló tárgya "A Párt Politikai Bizottsága szeptemberi határozata: az észszerűen megoldandó gazdasági kérdésekről, a gazdaságosság-ról és a munkaerőkölcscről"- volt.

Biztatónak tűnnek mindenképp a felszabadulás óta, de különösen az utolsó évben elért könyv forgalmi sikereink. Felemelt költségvetésünk, a számos újonnan nyíló kerületi könyvtár, a "bibliobusz", a Reviczky utca helyett ígért Eszterházy palota, az új könyvállomások felállítása a munkáskerületekben; az egész idei terünk azt mutatja, hogy ez az év igen jelentősnek ígérkezik könyvtárunk életében.

Révész elvtárs beszámolója a továbbiakban azt elemelte, hogyan hajtsuk végre ezt a nagyjelentőségű tervet a párthatározat előírta gazdaságosság szellemében, milyen követelményeket kell teljesítenünk pl. a takarékoság, vagy a hivatali munka egyszerűsítése terén.

Néhány más, fontos kérdés /a diafilmek kölcsönzése, az aktívák, a kerületi könyvtárak nyitvatartása és a munkafegyelem megszilárdítása/ taglalása zárta le Révész elvtárs beszámolóját.

Az élénk és gyakorta elevenbeugró beszédet pezsgő vita követte, számos hozzászólóval. Felszóllaltak Wienerné, Kepes Ági, Rubinyi, Tóth, Szász, Fehér, Rozsnyai, Gerébné és Gordon Erzsi elvtársak. Szó esett a nyitvatartás, a Liszt Ferenc téri új gyermekkönyvtár, a műszaki szakember, a bibliobusz, a munkafegyelem, a selejtezés, a repülőgárda, a könyvtárosképzés, az Eszterházy palota, a KC kérdéseiről, hogy csak a legfontosabbakat említsük.

Zárszavában Révész elvtárs üdvözölte a könyvtárunkba hazatért Winter elvtársnőt, aki a személyzeti ügyekkel fog foglalkozni, majd válaszolt a hozzászólásokra.

Az értekezletet Pataki elvtárs rekesztette be azzal a megállapítással, hogy munkánk az utóbbi időben racionálisabb lett, s a szakszervezet tagjai törjék a fejüket, tegyenek javaslatokat munkánk még jobb megszervezésére.

— y — a

A B. gyűjtemény a közművelődés szolgálatában

A "Nagy B." terem tudományos kutatói-
nak fentartott ovális asztala körül az utóbbi időben gyak-
ran láthatunk a régi ismerősökké lett "hosszutávú" kutatók
mellett újfajta szokatlan vendégeket. Piros nyakkendő
"nyomolvasó" uttörők hajolnak elmélyedten a könyvek fölé,
diákok készülnek pályázatukra, - a Képes Magyarország rejt-
vénypályázatának különböző korú és foglalkozású megfejtői
kezelik nagy szakértelemmel és gyakorlattal a kézikönyv-
tárat - kutatják a hetenként ismétlődő rejtvények megol-
dását - ott pedig az az öreg bácsi - színész -, régi
színlapokon keresi nyugdíja elintézéséhez működésének bi-
zonyítékait.

Örömmel üdvözljük új látogatóinkat;
feladatunknak is tartjuk az ilyen "közművelődési" felada-
tok megoldását. Hiszen közvetve eddig is népművelési mun-
kát végeztünk, amikor újságíróknak, ismeretterjesztő mű-
vek szerzőinek, vagy akár kerületük történetét megíró pe-
dagógusoknak adtunk segítséget munkájukhoz. Mindig büsz-
kén figyeltük aztán a lapokat, könyvkiadást, mikor jelenik
már meg az Erzsébethidről - a mi anyagunk segítségével
készült cikksorozat, vagy az a könyv, amihez mi adtunk
képanyagot, vártuk, mikor láthatjuk viszont filmen azt a
plakátot, amit mi kölcsönöztünk.

Gyűjteményünk alaposabb feltárásával,
a bibliográfiák készítésével, képkatalógus szerkesztésével,
újságkivágásainkkal, fényképgyűjteményünk felállításával
megkönnyítjük a helyismereti, helytörténeti anyagot ke-
resők dolgát, a Budapestről szóló tudományos, vagy ismeret-
terjesztő művek közlését és örömmel tapasztaljuk az egy-
re fokozódó érdeklődést. Hiszen Budapest és minden város,
település történetében - mint cseppben a tenger - ugyan-
azon törvényszerűségek felfedezhetők és kézzelfogható kö-
zelségben tanulmányozhatók, mint az egész emberiség törté-
netében. Helyismereti gyűjteményekben azonban nemcsak a
történet, művészettörténet, hanem minden tudományszak ve-
tőlete megtalálható, gondoljunk csak Budapest geológiá-
jára, hévizeinek kémiai analizisére, stb. stb. Műszaki tá-
jékozottságot ad a közüzemek működésének tanulmányozása,

és egyben kitűnő példa arra, hogy a közösség ereje milyen feladatok megoldására alkalmas - és ezt különböző társadalmi viszonyok között hogyan végzi.

Mindent elkövetünk, hogy a város története kutatóinak mennél nagyobb segítséget adjunk és várjuk, hogy olvasóink köre egyre szélesedjen. Osztályunk dolgozói ezenfelül a Könyvtártudományi és Módszertani Központtal együttműködve felkeresik a megyei könyvtárakat is, hogy a helyismereti gyűjtemények szervezésénél segítséget adjanak. Szívesen állunk mindenben a kerületi könyvtárak rendelkezésére is. Örömmel adunk egyik-másik könyvtárnak kiállításához képanyagot, plakátot, apró nyomtatványokat, tanácsot a budapesti könyvanyag szerzeményezéséhez, de ezek csak szórványos esetek. Ritkán fordulnak hozzánk a kerületi könyvtárosok, ritkán küldenek olvasót, ritkán kérnek felvilágosítást. Arról sem tudunk sokat, hogy legutóbbi kiadványainkat hogyan fogadták, hogy tudták felhasználni.

Ha el akarjuk érni, hogy fővárosunk lakosságának széles rétegei jobban megismerjék Budapest múltját, jelenét, fejlesztésének terveit, feltétlenül szükséges, hogy a B.osztály és a kerületi könyvtárak között rendszeres együttműködés alakuljon ki.

N.M.

-.--.-.-.-.-.-

MEGNYILT A 2-ES SZÁMU - ELSŐ GYERMEKKÖNYVTÁR

MEGNYILT A 2-ES SZÁMU - ELSŐ GYERMEKKÖNYVTÁR

A Sallai Imre utca és a Victor Hugo utca sarkán új könyvtár várja olvasóit. A felszabadulás után jó néhány könyvtár megnyitóján voltunk jelen. Ilyen ünnepi percekben a vendég-könyvtáros munkatársak is a jövőt álmodják a dúsan megrakott polcok közé, az olvasószobába, a kölcsönző pult elé. Sok új olvasót, gazdagodó könyvállományt, lel-

kes könyvtárosokat látunk az új könyvtárak elkövetkezendő hónapjaiban lelki szemünk előtt.

Igy történt bizonyára április elsején is, legújabb könyvtárunk megnyitóján. Helyiségről helyiségre járva, a vadonatúj könyvek sorait böngészve, új butorok próbálgatása közben, a sok üdvözlés, jókívánság és tanácsadás forgatagában a könyvtármegnyitóktól "edzett" munkatársaink szívében egy új érzés is helyet kapott. Könyvtárhálózatunk életében először avattunk önálló könyvtárat - csak a gyermekek számára. A derüs, jó izléssel berendezett helyiségek, a ruhatár és a szabadpolcos kölcsönző, a kis előadóterem és a szakköri szoba, nemeleg nem utolsósorban a "könyvtárosnéni" szeretete, felkészültsége és lelkesedése csak gyermekolvasóinkat szolgálják majd.

Mennyi új fogalom, új eszköz gyermekeink művelődésének érdekében! A ruhatárral már megbarátkoztunk a szabadpolccal kapcsolatban. De gyermekolvasószobáinkat már ujjainkon is megszámoľhatjuk. A kiselőadó és főleg a szakköri szoba új, eddig ismeretlen létesítmények gyermekkönyvtáraink életében. E gyermekkönyvtár szakmai és szervezeti újdonságait nem egy mindenáron való modernkedés szándéka, hanem a szocialista nevelés, az új oktatási elvek, a szocialista ember kialakítására való törekvés hozták létre. Nagy lehetőségeket rejtenek magukban a gyermekkönyvtári élet változatosabbá, színesebbé, sokoldalúbbá tételére.

Nem ünneprontás szándéka, hanem épen a gyermekkönyvtárak új korszakába, a jól felszerelt és ellátott, megfelelő helyiségben otthont talált új gyermekkönyvtárak sorába vetett hit idézi bennem sok, nagyon mostoha körülmények közt dolgozó gyermekkönyvtárunk képét a megnyitó ünnepi pillanataiban. Az első fecskét - reméljük - mihamarabb több és több követi.

BIBLIOGRÁFIA

A "NÉPRAJZTUDOMÁNY SZEGÉNY EMBÖRÉ"-RŐL

Kiss Lajos hazánk "nagy öregei" közül való. A nép szakadatlan szolgálatában töltött élete, szívós aprómunkával épített életműve, a tisztelet és megbecsülés érzésével tölt el mindenkit, aki a köz érdekében végzett önzetlen, akadályt nem ismerő és szerény munkát tekinti a társadalom egyik jótéteményének.

Kiss Lajos 80. születésnapja alkalmából megjelent bibliográfiai kiadványunkat Tóbiás Aron szerencsés kézzel állította össze. Mindkét feladatot megoldotta: egy munkában példaképpé nemesedett élet tanulságát állította az emlékezet kapujába, s egy gazdag életmű kincses tárának ajtóit, ablakait tárta ki. Mindkettőből bőven meríthet a könyvtáros, a kutató, az érdeklődő olvasó. Követendő a bibliográfia tiszteletteljes hangja, amely még a téma iránt eddig nem érdeklődők számára is olyan közelségbe hozza az alkotót és művét, hogy a vele való ismerkedésre készíti. Jó szerkesztői érzékre vall a kis munka felépítése: Kiss Lajos bemutatása, műveinek feltárása, a kortársak véleményéből összeállított csokor és az alkotót újra személyes közelbe hozó záró cikk. Kerek egész így, szinte olvasmányoknak is érdekes.

Örömeinkre szolgál, hogy a szerkesztő nem elégedett meg a könyvekben, folyóiratokban, ujságokban megjelent munkák feltárással, hanem a muzeumi jelentéseket, a Rádióban elhangzott vallomásokat is felvette a bibliográfiába. A kéziratos művek felsorolásával és ismertetésével még teljesebbé válik az anyag. A szakemberek, kutatók számára igen nagyértékű ez a kezdeményezés. Nem is szólván arról, hogy talán inspirálni fogja az illetékeseket a kéziratos anyag kiadására. A bibliográfia erénye az is, hogy a szerző műveiről megjelent kritikák, ismertetések mindjárt a címleírás után kapnak helyet, hiszen ez megkönnyíti a kutatók, bírálók, könyvkiadók - és nem utolsósorban a könyvtárosok munkáját.

A bibliográfia jelentőségét az elmondottak mellett mégis az bizonyítaná, ha Kiss Lajos művei az eddiginél inkább felkeltenék a könyvtárosok és az olvasók érdeklődését.

Hasznos és szép tett ez a bibliográfia.

Mikó Zoltán

TUDUNK-E LÉPÉST TARTANI?

A napokban egy barátom kisfia, aki most végzi a 8. általánost, elcsipett és kifaggatott a ködkamráról. Nagy szerencsém volt. Különös véletlen folytán a témáról nemrég olvastam egy cikket és emlékeztem rá. Aztán a néhány perces beszélgetés alaposan elhúzó -
dott. Érdekelt, hogy mit tud egy általános iskolás, milyen elképzelései vannak a világról. Mint felnőtt és mint könyvtáros örültem is, meg is rettentem a gyermek rendkívül széleskörű érdeklődésétől és hozzáteszem: a tudásától. Olvasta a Toldit, ismeri nagy lírikusainkat, hallott Thomas Mannról és olvasott L. Tolsztojtól. Van fogalma az atomokról, behatóan ismeri a motorok szerkezetét, tudja, hogy mi az antianyag. Közben állandóan az motoszkált bennem, hogyan tudunk lépést tartani az időnként sokat bíralt ifjuság szellemi fejlődésével, hogyan tudjuk áttekinteni a rohamosan fejlődő tudományok és a technika fejlődését, hogyan vállalkozhatunk arra, hogy olvasóinkat olvasmányaik megválasztásában helyesen irányítsuk. És hogy ezekre a hogyanokra választ tudjunk adni, tudomásul kell vennünk, hogy a műveltség fogalma átalakult. Ezelőtt egy-két évtizeddel művelt embernek számított, aki úgy-ahogy ismerte a klasszikusokat, tudott egy-két nyelvet, valamennyire járatos volt a művészetekben. Természetesen a ma művelt emberének ezeket is kell tudnia. De ez nem elegendő. Az eget ostromló tudás, a szocializmus építésének elméleti és gyakorlati problémái szétrobbantották, kitágították a régi műveltségi normát. A tudományok és a tudás rendszerében a maguk helyére kell tennünk a szépirodalom ismeretét.

Az elmúlt évben a Fővárosi Tanács megvizsgáltatta az ismeretterjesztő irodalom terjesztésének problémáit. Ha eddig csak sejtettük, azóta pontosan tudjuk, hogy milyen nagyok a feladataink. Az elmúlt évek szakoktatása sokat segített látóköreink tágításában, de önmagában nem oldja meg problémáinkat. Megszokott olvasmányaink arányait kell megváltoztatnunk. Nem nyugod-

hatunk bele abba, hogy érthetetlennek tűnnek számunkra a modern technika vívmányai, tudnunk kell mindarról az emberi tudásról, amit mi az ismeretterjesztés fogalma alatt gyűjtünk. De nem lehetünk elégedettek humán műveltségünkkel sem. Csak egy példát ragadok ki. A könyvtár központja többek között szociológiai alapkönyvtár is. Ugyan ki ért a könyvtárban valamelyest is az említett tudományhoz. De ezen túlmenően, vajon ki tartja közülünk megfelelőnek történelmi, filozófiai, pedagógiai, politikai stb. műveltséget? És jól ismerjük-e a marxizmust-leninizmust? És hogyan alkalmazzuk azt a munkánkban? Eleget olvasunk-e, eleget tanulunk-e ahhoz, hogy jó könyvtárosok, jó nevelők lehessünk? Ezekre a kérdésekre magam is szívesen elkerülöm az őszinte választ. Ám nem lehet nem tudomást venni ezekről a gondokról! Csak egy statisztikai adatot említek meg. Az elmúlt évben a könyvtár százezer olvasója 4 millió 500 ezer kötet könyvet kölcsönzött. Tehát egy olvasó átlagosan 45 művet vitt haza. Nem kutatom, mi van e számok mögött. De azt tudom biztosan, hogy mi könyvtárosok alaposan elmaradunk ettől. Vajon mi lesz így velünk? Arra már nem merek gondolni, hogy műveltségi hiányosságaink hogyan lepleződnek le a szabadpólc rendszerrel. Egy régi konstrukciójú könyvtárban jól boldogult a könyvtáros, ha 100-300 művet ismert. Az olvasók kérdéseire sablonosan ajánlgathatta a könyveket. De most, amikor már jónéhány könyvtárunkban ezer és ezer mű között böngészhet az olvasó, hogy állhatunk helyt? Többezer művet kell legalább annyira ismernünk, hogy néhány mondatot -nem frázist- tudjunk róla mondani.

Persze, mindezekre egyszerű megoldást találni. Hivatásunknak megfelelően tanulni, művelődni kell. Egyszerű lenne azt mondani, aki nem tud lépést tartani a követelményekkel, válasszon magának más foglalkozást. De általában nem ez a teendő. Annál is inkább, mert 330 nő dolgozik könyvtárunkban. Jórészüik tanul is, soknak van gyermeke. És a második műszak! Ilyen körülmények között nehéz a kiút. De közös erővel meg kell találnunk. Hiszem azt, hogy olvasmányainkat ökonomikusan választva, korszerű műveltségű könyvtárosok lehetünk.

Szeretném, ha munkatársaink minél többen hozzászólnának a kérdéshez.

Pataki Ferenc

.....

EZ TÖRTÉNT...

FELSZABADULÁSI ÜNNEPSÉGET tartottunk Pártszervezetünk és Intézetvezetőségünk rendezésében április 1-én, a Kossuth-Klubban. Pármai Éva Csepeli Szabó Béla "Áprilisi nap" című versét szavalta. Tyroler Gyula h. intézetvezető mondott beszédet; ezt követően Révész Ferenc igazgató értékelte az utóbbi negyedév munkáját, a jutalmakat osztott ki 58 munkatársunknak, az időszak legjobb dolgozóinak. Külön kiemelte a jutalmazottak közül Nagy Lajosné, Kós Edit, Varga Istvánné és Barta Andrásné gyermekkönyvtárosok jó munkáját. Egeresi Zoltánnak átadta a Fővárosi Tanács pénzjutalmát. Végül a felszabadulásról és a szocialista építésről három film került bemutatásra.

x

A SZOVJET ŰRKUTATÁS TÖRTÉNETÉRŐL kiállítási anyagunk készült, mely fénykép-sorozatban mutatja be az első szputnyiktól napjaink automatikus űrállomásáig a szovjet űrkutatás vívmányait.

x

SZÓKE TIBORNÉT ÉS Dr MENTES BÉLÁNÉT jó munkájuk elismeréséül felszabadulásunk 16. évfordulóján **SZOCIALISTA KULTURÁÉRT** emlékéremmel tüntették ki. Mindkét munkatársunknak szívből gratulálunk!

x

A FILOZÓFIA IRÁNT ÉRDEKLŐDŐ fiatal olvasók kérésére a 44-es könyvtárban az elmúlt hetekben vita-délutánokat rendeztek. Dr Barna László egyetemi tanár a vallásról és az etikáról, a kommunista erkölcsről, az ifjúkori szerelem problémájáról tartott előadást és vezette a vitát. A vita-délután a fiatalok szervezték. A résztvevők kérésére legközelebb a polgári filozófiai irányzatokról és a marxista filozófiáról, ezt követően pedig a nacionalizmusról tartanak előadást.

x

ELKÉSZÜLT AZ EMBER SZÁRMAZÁSA című, két tablóból álló kiállítási anyagunk a kerületi könyvtárak részére.

X

A TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUMMAL közösen Rovarak és jelentőségük címmel március 16-tól április 5-ig kiállítást rendeztünk Központunkban.

X

A 24-ES KÖNYVTÁR a Versek gyermekeknek sorozata keretében március 23-án nagyszerű műsorosdélutánt rendezett, amelyen Móricz Zsigmond legszebb gyermekverseit mutatták be a kis olvasók hasonlókorú társaiknak. A rendezvényen 110 gyermek vett részt.

X

KÖZÖS OSZTÁLYÁ EGYESÜLT márciusban a Propaganda és a Bibliográfia. Az új osztálynak jó munkát, sok sikert kívánunk!

X

A MAI MAGYAR FIATAL KÖLTŐKRŐL tartott előadást március 9-én Varga Balázs a 39-es könyvtár Fialat olvasók klubja keretében. Az érdekes téma - a könyvtári forgalmasban is lemérhetően - felkeltette az ifjú olvasók érdeklődését a költészet, a versek iránt.

X

VASVÁRI ISTVÁN KÖLTŐI ESTJÉT rendezte meg március 25-én a Józsefvárosi Művelődési Ház. A nagy-sikerű esten Barabás Tibor Kossuth-díjas író mondott bevezetőt és kiváló előadóművészek működtek közre.

X

KÉT ANGOL VENDÉG látogatta meg könyvtárunkat március utolsó hetében: Hope Jones, az angol követség első titkára, valamint a Bécsi British Council könyvtárosa. Miután megtekintették a Központ és több kerületi könyvtárunk munkáját, kedvezően nyilatkoztak tapasztalataikról. Április 5-én Hope Jones átadta a követség ajándékát, 144 kötet, modern angol szépirodalmi művet, amelyen könyvtárunk és az Egyetemi Könyvtár osztoznak.

X

KÖNYVTÁRUNK KISZ-SZERVEZETE három napos kirándulást szervezett április 2 - 4-ig a Bükkbe. Az első nap Eger nevezetességeit tekintették meg / borkostolóval egybekötve, második nap a Bükk-hegység egyik legmagasabb csúcsáról gyönyörködtek a táj szépségében. A túra igazi "ifjú" hangulatban, sok-sok tréfával, vidámsággal telt el.

X

ERNST THÄLMANN születésének 75. évfordulójára ajánló bibliográfiát készített a Bibliográfia és Propaganda Osztály.

X

MÁJUS ELSEJE TISZTELETÉRE ugyancsak a Bibliográfia és Propaganda Osztály a régi május elsejék 22 röp-lap-fésimilójét készítette el.

X

TISZAY ANDORT, a Bibliográfiai Osztály volt vezetőjét, nyugalomba vonulása alkalmából az Elnöki Tanács a MUNKÁERDEM ÉREMEL tüntette ki, amelyet húsvétkor Aczél György, a Művelődésügyi Miniszter első helyettese személyesen nyújtott át a Vigszínház színpadán. A kormánykitüntetés alkalmából szívből gratulálunk neki!

.XXX.

SZAKOKTATÁSUNK KERETÉBEN 1961 március 1-től március 31-ig megtartott előadások és konferenciák:

- március 4. A Magyar kísérleti atomreaktor működése
Előadó: dr. Lovas István
- +
" 8. a./Könyvismereti előadás a művészetekről.
Előadó: Gerébné, Tiszay, Gáliczky
b./Könyvtári munkaszervezet és tervezés
Előadó: Mikó Zoltán
- " 11. a./A szocializmus gazdasági alaptörvényei /konf./
b./A szocialista iparosítás szükségessége /előad./
Előadó és konferenciavezető: Dobos Piroska
- +
" 11. a./Irodalomismeret
Előadó: Polónyi Péter
b./Politikai gazdaságtan
Előadó: Tolnai György
- " 22. A nemzetközi helyzet alakulása a második világháború után. / 3. előadás /
Előadó: Révész Ferenc
- " 29. Az oktatási reform ismertetése
Előadó: Kornidesz Mihály

* a két éves levelező könyvtáros továbbképző tanfolyam hallgatóinak

Szelestey Gyuláné
okt.felelős

ESEMÉNYNAPTÁR

- Május 1. A nemzetközi munkásszolidaritás világünnepé.
- " 1. 80 éve: Budapesten megnyílik az első nyilvános távbeszélő központ, Puskás Tivadar találománya /1881/.
- " 1. 60 éve született Szerb Antal irodalomtörténész /1901/.
- " 2. Willi Bredel, Nemzeti-díjas német író 60. születésnapja /sz. 1901/.
- " 4. 115 éve született Henryk Sienkiewicz, Nobel-díjas lengyel író /1846/.
- " 7. Anyák Napja
- " 14. 50 éve: Achim L. Andrást, az alföldi parasztság vezérét meggyilkolják /1911/.
- " 15. 50 éve született Max Frisch svájci antifasiszta író /1911/.
- " 22. 70 éve született Johannes R. Becher német kommunista költő és író, az N.D.K. himnuszának szerzője. Műv. miniszter /1891/.
- " 23. 175 éve halt meg Benyovszky Móric, kalandos életű utazó, Madagaszkár királya /1786/.
- " 24. 100 éve született Rippl-Rónai József festőművész /1861/.

.

A STATISZTIKA EGYSZERÜSÍTÉSÉÉRT! A kerületi könyvtárak statisztikai munkájának egyszerűsítésére a szépirodalmi művek forgalmának statisztikáját a jövőben a rendszeres adatgyűjtés helyett reprezentatív /időszaki/ adatgyűjtéssel helyettesítjük. Ezért 1961 április 1-től 1961 szeptember 30-ig nem kell a szépirodalmi művek csoportok szerinti bontását végezni, csupán október 1-től december 31-ig. Az 1961 I. félévi statisztikai adatgyűjtésbe a szépirodalomnak csak összesített adatait kell az egész félévre érvényesen beírni; az "új magyar", "régi magyar" stb. csoportok adatait csak az I. negyedévi összesített számokkal kell megadni. /A félreértések elkerülése céljából ezen számok mellé +/csillag/ irrandó ezzel az alul közölt megjegyzéssel: "+/ negyedévi adatok"./

"AMI AZ ÁTLAG MÖGÖTT VAN"

- a 13-as könyvtárban

Amikor az 1960-as augusztusi Híradóban szembetalálkoztunk olvasószolgálati munkánkkal, számokban és százalékarányokban kifejezve, és összehasonlítottuk a többi könyvtár eredményeivel, láttuk, hogy ha nem is vagyunk az elsők között, nem maradtunk el az átlag mögött. Könyvtárunkban az 1960-as év első felében a kikölcsönzött ismeretterjesztő művek mutatószáma 22.1 százalék volt.

Ez a felismerés azonban nem volt túlságosan megnyugtató számunkra, már csak azért sem, mert a napi statisztikák készítésekor úgy tapasztaltuk, hogy az ismeretterjesztő könyvek aránya a szépirodalmi könyvekéhez képest, jobb, mint 22 százalék.

Pontos elemzést készítettünk tehát, hogy a napi jó statisztikai arányból hogyan lett mégis viszonylag közepes eredmény. Revízió alá vettük külön-külön a havi eredményeket, és figyelmen kívül hagyva a három állomás munkáját, csak a 13-asból kikölcsönzött könyvek számát vizsgáltuk. Rögtön elfogadható eredményt kaptunk.

1960. jan.	a kölcsönzött könyvek	32	százaléka		
				ism.terj.	
1960. febr.	"	"	31.6	"	"
1960. márc.	"	"	30.7	"	"
1960. ápr.	"	"	21.2	"	"
1960. máj.	"	"	29.4	"	"
1960. jun.	"	"	28.8	"	"

Tehát 1960 I. félévében az arány 28.95 százalék lenne, ha nem számítana a három állomásunk eredménye.

Az év második felében is hasonló volt a helyzet. A 13-as a maga területén elég jó munkát végzett; az ismeretterjesztő művek százalékaránya 27.5 százalék volt, valamivel gyengébb, mint az év első felében. Megint közbeszóltak az állomások. Két állomásunk fejlődőben van, és mivel ott az ismeretterjesztő könyvek száma minimális,

szinte magától adódik, hogy a jelenlegi könyvállománnyal a kikölcsönzött kötetek százalékos arányát egyre nehezebb megtartani.

Ezek az elemzések segítettek bennünket abban, hogy ne csak a puszta tényeket vegyük figyelembe, hanem lássuk azokat a körülményeket is, melyeket a számok eltakarnak. S ha ezt látjuk, akkor a következtetéseket is levonhatjuk, sőt útmutatást is kapunk a jövőre nézve.

Mire tanítanak tehát bennünket ezek a számok? Elsősorban arra, hogy az állomány gyarapításánál feltétlenül gondolnunk kell az állomások ismeretterjesztő anyagának a bővítésére, és ami talán a legfontosabb: úgy kell felkészülnünk a napi kölcsönzésre, hogy a rendelkezésünkre álló raktárban, polcon, szekrényben lévő könyveknek minél nagyobb forgási sebességet biztosítsunk.

Csép Attiláné

•-•-•-•-•-•-

AZ "ISMERD MEG KÖNYVTÁRAINKAT" MOZGALOM második látogatása zajlott le március 24-én az Országos Széchényi Könyvtárban. A KISz titkár fogadott bennünket és előljáróul végigvezetett az ország legnagyobb könyvtárán. Az egész világon szétszóródott Mátyás-Corvinák féltve őrzött, sokszor kanyargós úton visszacapott, remekbekészült darabjait nézegettük, majd a Guttenberg nyomtatvány-töredékeket és a "Toldi" és az "Álmodik a nyomor" kéziratait. Az írói hagyatékok, felkinált ritka kéziratok vásárlásánál néha humoros fordulatú szövevényekre derül fény. Például egy eladásra behozott Petőfi Zoltán-Gyulai levelezésről kiderült, hogy a Kisfaludy Társaság tulajdona volt már, és az Akadémia, mint megkerült sajátját vásárolja vissza.

A régi ritka nyomtatványok közt Apponyi Hungarica gyűjteményét lapozhattuk, - ezt a mintaszerűnek címzett bibliográfiát, ahol a történelmi események egykorú külföldi visszhangjai és megtalálhatók. A színháztörténelmi rész or-

szághatárokon túl elismerést arató kép-nyilvántartási módszer, hatalmas szinlap-, szövegekönyv-gyűjteménye, a bibliográfia sajátos technikai eljárásai - annyi tapasztalattal gazdagítottak, hogy azt még érzékeltetni is nehéz ilyen rövid beszámolóban.

Baráti hangulatban váltunk el a Széchényi Könyvtár fiataljaitól és búcsuzóul egy, a Műszaki Könyvtárral közösen rendezendő bálra beszéltünk meg találkozózt.

Széles Klára

ooo°ooo

KÖNYVTÁRUNK ARCKÉPCSARNOKÁBÓL IX.

Fáber Oszkár, Bolgár Elek, Horvát Henrik, Cherestesi Victor

Mit mondanak a lexikonok, kézikönyvek, történelmi tanulmányok erről a négy férfiről? Fáber Oszkár /1879-1942/ megtudjuk, hogy piarista szerzetesként kezdte, de hátatfordítva az egyháznak, vallásnak, a materialista világnézet egyik leghatásosabb hirdetője lett, s közreadta leleplező irását, az "Egy szerzetes naplótöredéke"-t. Börtönre ítélték a forradalom előtt, s 18 évre a Tanácsköztársaság bukása után, majd a szovjet kormány cserélte ki. Fáber német földön antifasiszta harcoként esett el 1942-ben. - Bolgár Eleket /1883-1955/, a kommunista párt egyik alapítóját, a Tanácsköztársaság népbiztosát, később, emigráns éveiben a karkovi egyetem professzorát, mi már a pesti egyetem tanáráként, s mint akadémikust ismertük meg. - A nemrég elhunyt Horvát Henrikben /1883-1956/ a modern műfordítás mesterét, a Nyugat-írónemzedékeinek egyik kimagasló alakját, Ady, Babits és Móricz Zsigmond idegennyelvre fordítóját tiszteljük. - Kevesebben ismerik Cherestesi Victor /1895 - / nevét és tevékenységét, a magyar-román történelmi kapcso-

latok, a közös forradalmi hagyományok kutatásai körül kifejtett munkásságát, azt, hogy a két háború között, főként pedig a felszabadulás után Erdélyben a magyar román megbékélés harcosa lett.

A négy férfi alkotásait számontartják másutt, de sehol sem találunk említést / még a fővárosi könyvtár kiadványaiban sem / arról, hogy mindnyájan átmenetileg a fővárosi könyvtárban is dolgoztak. Irattári dokumentumokból tudjuk meg, hogy Fáber Oszkár 1906 júliusától 1907 szeptemberéig volt napidijas hivatalnok Szabó Ervin mellett, Bolgár Elek 1912-ben, Horvát Henrik 1912-1914 között és Cherestesiu Victor 1917-1918-ban.

Fáber, Bolgár, Horvát Henrik és Cherestesiu könyvtári szereplése rövid életű volt. Ha most itt nevüket említettük, nem azért tettük, mert munkásságukkal nagymértékben járultak hozzá az intézmény fejlesztéséhez. Célunk az, hogy az elfeledett adatok felidézésével új oldalról világítsuk meg a Szabó Ervin vezette könyvtár nevelő szerepét. Mert nem kétséges, hogy a négy név találkozására egyazon forradalmi nevelőszerepet betöltött intézményben nem a véletlen műve volt. S ez feljegyzésre méltó.

R.L.

SZEMÉLYI HIREK

ÜDVÖZÖLJÜK ÚJ MUNKATÁRSAINKAT, Horváth Vilmosné, Varga Bertalannét, Alexandridu Zinát, a 2-es és Hegyi Gyulánét a 10-es fióknak könyvtárosait, Gimes Románát, aki a Bibliográfia-és Propaganda osztályra került állományba. Ugyancsak állományba kerültek Császár Antalné, a 21-es, Farkas Jánosné, a 22-es, Oravecz Zsuzsa, a 39-es, Nattán Júlia, a 38-as, Lambert Erzsébet, a 18-as, Pusztaszeri Antónia, a 44-es és Lukács Györgyné a 23-as könyvtárakba könyvtárosi munkakörbe.

LADA ÉVA a 10-es könyvtárból új beosztásba, pedagógiai munkára távozott. Fónyi Gézáné az Irodalom-történeti Intézetben kapott tudományos beosztást. Andrásy Dezsőné, a 24-es könyvtárunkból - a XVIII. kerületi Tanács közbenjárására - pedagógiai munkára osztották be.

X

BORSOS JÓZSEFNÉNEK, a 11-es könyvtár munkatársának kisfia született. A kis Baláznak és édesanyjának jó egészséget kívánunk!

X

CSÉPAI ZSUZSA /Sikolyáné/, a 7-es könyvtárban dolgozó kolleganőnk márciusban tartotta esküvőjét dr. Bánd Tamással. Szívből gratulálunk!

X

SÁVOLI VERONIKÁNAK hosszú betegség és szenvedés után meghalt az édesanyja. Munkatársnőnkkel súlyos gyászában együtt érzünk.

XXX

A MARXISTA ANALITIKUS KATALÓGUS feladata, hogy feltárja az olvasók és a könyvtárosok számára a marxizmus-leninizmus klasszikusainak az egyes témákra, eseményekre és személyekre vonatkozó nézeteit, értékelését és véleményét. Célja, hogy a fentemlitetteket ott mutassa meg, ahol azok a legteljesebbek, legalaposabbak.

Az elmúlt évek során ez a munka elmaradt. Az Igazgató elvtárs a pártszervezet javaslatára úgy határozott, hogy folytatjuk az analitikus katalógus feltárását.

Ezért a munkálatok megkezdése előtt felmértük a teendőket. A jelenlegi munkánk során pótoljuk a még hiányzó Lenin köteteket és feldolgozzuk Marx és Engels azóta megjelent műveit. E mellett gondozzuk, felfrissítjük, további feladatként pedig szélesítjük a marxizmus-leninizmus kiváló képviselőinek műveivel.

Reméljük, a felújított és tovább fejlesztett marxista analitikus katalógus megkönnyíti az olvasók és könyvtáros kollegáink munkáját.

B. L.

.X.X.X.X.X.X.X.

A u t ó b u s z k i r á n d u l á s

S Z T Á L I N V Á R O S B A !

KISz szervezetünk 1961 május 28-án, vasárnap autóbuszkirándulást rendez Sztálinvárosba, amelyre meghívja könyvtárunk dolgozóit és hozzátartozóikat.

Részvételi díj ebéddel együtt kb. 55.- Ft.

Jelentkezési határidő: április 29. Breinernénál.

Telefon: 330-580/97

" G Á B O R A N D O R "

KISz szervezet.

A szerkesztésért és kiadásért Révész Ferenc igazgató felel.
Budapest, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár sokszorosítása.
Szerkeszti és kiadja a Bibliográfia és Propaganda Osztály.